

EDINOST

EDINOST
 Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrtekih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeklenec f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— „ „ . . . 4.50 za pol leta . . . 6.— „ „ . . . 9.— za vsa leta . . . 12.—
 Naročnikom je plačevati naprej za narobe brez priložne urečnice za spravo na azila.
 Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 avt., izven Trsta po 4 avt.

Oglasni se računajo po tarifi v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačajo prostor, kolikor obsega navadnih vrst. Poslana, osumnjena in javno shvaljena, mači oglasi itd. se računajo po pogodi.
 Vsi dopisi naj se pošiljajo uroditelj: ulica Caserma št. 13. Vse pošto mora biti frankovano, ker nefrankovane ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.
 Narodno, reklamacije in oglase sprejema upraviteljsko ulica Molina ploščo št. 3, II. nadst. Narodno in oglase je plačevati loco Trst. Odprte reklamacije se prosto poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč“.

Obljube in — dejstva.

„Obećanje — ljudem milovanje“.
Hrvatska prislovice.

I.

V jednji zadnjih številkih smo priobčili pregled, katerega je leta 1848. izdala a. kr. vlada svojim zvestim Istranom ter smo posebno poudarjali obljube, ki jih je delala ista takrat našemu ljudstvu glede jezika v vseh vejah javne uprave. Od tedaj je minilo petdeset let. Dokler se Italijani regočili proti Avstriji, dokler so po avstrijskem Primorju nabirali dobrovoljcev za svedobe in sjeđinjenje Italije, je vlada dobro vedela, do koga se jej je obrniti za obrambo in rešitev državnih mej; poznala je zvestobo in udanost ljudstva slovenskega. Naša kri je takra pri Casterzi in Sofferinu; naša mladina se je borila pod Visom in Helgolandem — a med tem so Italijani akklamovali Garibaldija in Viktorija Emanuela; pritejali se vsakojakih demonstracij in metalni petarde.

Zaključni račun? Slovan je ostal „ščave“, Italijan vlada in zapoveduje!

Toda naša naloga danes ni ta, da bi goverili tako na sploh, ampak treba, da se spustimo v posebno, da se avarimo, da li je vlada v resnici spoznala dano besedo?

V širokem obzorju naših nadlog pada nam pogled najprej na sodne odnose v tem našem avstrijsko-illirskem Primorju. In kako bi tudi ne, če je sodna oblast ona, ki ima največ opravila z našim ljudstvom, ona, do katere se mora zatekati človek v vsakem vprašanju življenja.

Vse Primorje ima svoje više sodišče, te je prizivno sodišče ali apel v Trstu. Le-ta se deli na tri deželna, oziroma okrožna sodišča: v Trstu, v Gorici in v Rovinju. Tem pa so podrejena okrajna sodišča širom vsega Primorja. Pregevor pravi, da riba smrdi pri glavi. To isto bi mogli reči o naših sodnih odnosih, kar se dostaja jezikevne ravnopravnosti. Tu je urejeno vse tako, da se jezik Slovanov ne udamači na sodišču, kakor bi mu

pristojalo. Kaj bi bile naravnjeje, nego čiste slovenska sodišča — da se spomnimo le par takih krajev — v Komnu, v Sežani, v Podgradu? Ali glej nesreče! Ker v teh krajih ne gre z italijanščino, pa je trebalo uvesti nemščino kakor uradni jezik: povsodi bedisi tudi kitajski, le slovenski ali hrvatski ne sme biti! Zakaj tako? Zato: ako je n. pr. z Voleskega došlo hrvatskih spisov, gospodje svetniki v Trstu ne bi vedeli, za kaj da gre; ali v drugem slučaju: državno pravdnstvo ne bi znalo postaviti obtožnice itd. To pa je tako, ker se je uveljavilo načelo, da v Trstu mora biti vse italijanske. Tu gre za našo kežo, za naše imetje, za naše čast, ali z vsem tem moramo trpeti, da se proti nam vse vrši v tujem jeziku.

Mi posnemo slučaj, ko se je pravda vršila med dvema hrvatskima strankama, kateri sta imeli vsaka svojega hrvatskega odvetnika. Kar je došlo v tej pravdi od strank, bilo je vse hrvatsko; ali, kar je storilo sodišče, je bilo vse italijanske, in med tem tudi zaslišavanja prič, ki so vse govorile samo hrvatski.

Drugi slučaj. V tem slučaju se vse tri instance odbile prošnjo za upis v zemljiške knjige v jeziku vloge in listine (v hrvatskem jeziku), češ, da vedja zemljiške ne um. hrvatski.

V kazenskih stvareh ne bi se smele pisati se strankami nego v onem jeziku, katerega govore stranke same. Tako predpisuje tudi kazenski postopnik. Ali dogaja se uprav nasprotno: vse, kar je pisnega, mora biti italijanske.

Na zapuščinskih razpravah dana je sodniku najlepša prilika, da ustmeno in pismeno občeje se stranko v njenem jeziku. Ali tudi tu se ne sluša zakon o ravnopravnosti, ampak treba čuvati italijanstvo oblasti.

Tako bi mogli naštet z jedne strani vse zakonske institute, a na drugi strani vsa sodišča, kjer živi naš narod, in povsodi bi našli, kako krivično se izključuje naš jezik iz sodnih arhivov in dverav.

Kde je kriv tema?

Drzni vozniki so toliko poteptali polzko pot, da so druge sani, s katerih se popotniki stopili, zamogle prevesti se brez nevarnosti, kar se je tudi zgodilo s primerno previdnostjo.

„Pojdimo!...“ so zaklicali z griča.
 „Vsakdo naj poda gospé roko...“
 „Zaigrajte polko...“
 „Godci naprej!...“
 Ljudje z bakljami so se ustepili ob cesti, godci so vzeli v roke godbeno erodje, pari so stopili v vrsto. Zadolena je žalostna melodija polke Oginskega in gruča, stoječa na griču, se je jela paroma pemikati niz-dolu kakor barvaata nit, snovajoča se iz temnega klobčiča.
 Ovčar je snel kučmo, umaknil se za svoje sani ter potegnil najdenki glavo izpod kožuha.
 „Glej“, je dejal „in oglej si jih dobre, kajti gotovo drugokrat v življenju ne zagledaš take lepote. To je procesija, ne boj se!... Sami grajščaki in grajščakinje in toliko jih je, kakor ovac na paši.“
 Nekoliko korakov pred njo je stal sluga z bakljo; hlapec je torej mogel izborno videti vsaki par mimogredobe karavane ter je pojašnjeval to siroti s tihim glasom:
 „Ali vidiš tega, kateremu oklep gleda izpod ovratnika in na glavi ima međen kotlič? To je velik vitez!... Takl so nekđaj zavojevali pol sveta, toda dandanašnji jih že ni več...“

Mi imamo temeljnji državni zakon, ki daje tudi našem jeziku mesta v vsakem uradu, sosebno pa v sodnem pogledu takeimenovano lex Bulat od leta 1883. — ako se ne motimo —, s katere je bil premenjen za Istro in Dalmacijo §. 13 starega grajauskega postopnika, tako, da jezik uloge (pismene ali ustmene) mera vladati v vsem postopanju; mi imamo faktično stanje, ki bi opravičilo — nečemo reči: nadvladje — ali vsaj jednakopravnost našega jezika na sodišču; toda, vse je ostale tako, kakor da smo še danes pod Benetkami, ali kakor da živimo v Kalabriji.

Odkod socijalni demokratje?

(Izvirni dopis izpod Nanosa.)
(Zvršetak.)

Kakor se pa obupu navadne pridružujejo strasti, tako se je nezdravim našim razmeram pridružila socijalnodemokratska misel. In kdo bi to zameril ljudstvu? Vsaki teden ima nedeljo, vsako delo plačilo in vsaki trud, vsaka muka vsaj nado na venec veselja, mučeništva, sinage, kjer trpin hipno, vsaj dozdevno pozablja neukrotljive belest.

Socijalnodemokratski nauki imajo, poudarjajoči samosvest, obče človeške pravice in cene dela, te sladkosti ebilo. Zato so v nas, kjer vlada splošna miserija, gedna tla za takšne pšenice. Ob zadnji volitvi v državni zbor iz kmetskih volilcev in iz pete kurije se že zahtevali od naredne stranke — svoje volilne moža — kar na svojo post. In da bi stvar ostala samo na tem, tega ne morejo jamčiti vsi župani, vsi deželni in državni poslanci, niti vsi vladni organi, ki navadno nimaje desti očesa za ljudske bedo. Tu je katastrofa neizogibna. Socijalni demokrat dviga glavo, in ljudstvo ga posluša, čemur se ni čuditi, saj se nihče ne zmeni za-nje. „Delavec“ in „Svebeda“ krajsata trpinom večerne ure; njihovi nauki, deloma drzni, deloma epravičeni, ne presedaje cele nekaterim, ki so si nadeli nimbus narodnega prvaštva; pa samo zato, ker ti nauki nasprotujejo duhovščini in trde, da je vera privatna stvar.

Prvi par je prešel mimo hlapčevih sanj ter zgnil za gričem.

„A oglej si tega z sivo brado in s kito na čapki. To je velik gospod in senator... Taki so nekđaj pol sveta držali v roki, toda dandanašnji jih ni več...“

Drugi par je zgnil v temi.
 „Ta v ovratniku“, je dejal hlapec najdenki, „je duhovnik. Taki so v nekđanjih časih znali vse, kar je na zemlji in na nebu, a po smrti so bili svetniki. Toda dandanašnji jih ni več...“

Tretji par se je skrtil za gričem.

„Ta pisani kakor detel je tudi velik gospod. Nič ne dela, marveč samo pije in pleše. On je nankrat mogel izpiti vrč vina ter je potreboval toliko denarja, da je naposled moral prodati posestvo. Ko je bilo prodano vse, zmanjkalo je tudi njega.“

Četrty par je šel mimo.

„Vidiš, vidiš, tu gre alan!... O! taki so se mnogo vojevali... Prehodili so s Napoleonom ves svet, premagali vse narode. Toda dandanašnji jih ni več...“

„O glej, glej, o! teh se naglej!... Ta je dimnikar, ta kovač, ta igra na kitaro, ta je oblečen kakor knez, toda v resnici so vsi ti gospodje, spreoblečeni tako radi zabave...“

(Pride se).

PODLISTEK.

Prednja straža.

ROMAN.

Poljski spisatelj Boleslav Prus. Poslovenil Podravska.
 „S sanmi tu ni mogoče dalje...“
 „Zakaj?“ je klicel nekak mladeniški glas.
 „Anton zdrini!...“
 „Ne znam si pomagati, jasni gospod!...“
 „Torej pojdi proč s kozla, bedak!... Popoljem se sam, ako se bojiš...“
 Ūez malo časa so na vse moč zažvenkljali spončki in z vrh griča se kakor vihar pridrčale sani z dvema konjema tesno mimo Ovčarja. Hlapec se je prekrizal.
 Na vrhu je bilo čuti znovič klic:
 „Andrej! pelji...“
 „Stoj, grofl!...“
 „Ne izpostavljaš se v nevarnost, gospod...“
 „Naprej!...“
 Druge sani so preletele kakor burja.
 „Bravo!...“
 „Drzovitez!...“
 „Jacent, naprej!“
 Z griča je pridrčalo na vrat na nos dvoje sanj, skoro navstric. V vsaki sta sedela voznik in gospod.

Kdo bi terež zameril priprostemu kmetiču, reko- delcu in trgovcu, če vidi svoje in svejcev rešitev je- dino v uresničenju ideala sodrugov: „Delavec“ piše izvrstno! Ta piše za kmeta, ta, ta!”

Kaj pa duhovščina? — Ta bi utegnila mnogo keristiti in tudi misli, da stori mnoge; a stvar je drugača. Sleherna cerkev ima več ali manj kapitala, ki je razposojen na bližnja posestva. Ljudje se dolžni obresti po več let; kdo bi zameril: kjer ni, vojska ne more vzeti. Župnik jih svari, čaka, toži in rubi slednjič za kapital in obresti kakor vsaki drugi upnik; ljudje pa pravijo za to, da je oduh. V denarnih stvarih, če se sploh oglašča, mu ne verjamejo. Če se je stvari lotil kapelan, mu nasprotuje, kakor župniku, inteligenca, in dolžniki govorijo: tudi ta bo kmalu župnik; a tem je pa povedano vse. Navzlic temu se jim posreča slednjič ustanoviti posejilnico; a posejilnica pomaga ljudstvu delati — dolgove. Vir, vir dohodkov, zaslužka odprite, dolgove nas rešite in delujte, da se mirno preobrazi socialni red, ki pozna danes samo bogatino in berača; potem pa le posejilnice in hranilnice na vsakem oglu, a sedaj nam koristijo malo več nego umirajočemu — nove hlače!

Ljudstvo jo trumoma iskalo sreče v Ameriki; zdaj se vrača domov golo, sestradano in prepričano, da Slovincu povsod sreča laže. „Amerikanci“ znatno pomnežujejo kmetijski proletarijat, provzročajo troške dežel, državi, sebi itd., in to ni najlozja rana. — Oni, ki bivajo med sosednjimi narodi, in oni, katere doma tare beda, ali so kaj na boljšem? Nemci nas sramote s psovkami, vrednini pravega „Herrvolka“. Lahki tržejo našemu trpinu na lastni zemlji košček kruha od ust ter ga ponujajo svojemu bratu iz lačne Italije. V javnih zastopih — izvzemši morda Kranjsko in ne- kaj sosednjih občin, gospodujejo zdržema naši nasprot- niki, gospodujejo brezozirno, grdo, zlo, a vlada molči. Nemci smejo naše zastopnike celo v državni zbornici zmerjati za manjvredno ljudstvo, z Čulukafrji itd., in Lahki v Istri našim zastopnikom niti govoriti, da, niti sedeti ne pustje v deželni zbornici. — Ko se stvari postavljene naravnost na glavo, se vidijo socialni de- mokratje z geslom: vsi jednako! pravi rešitelji ljud- stva. Brez te devise vidi narod, da je brez prihodnosti; Kraševci živi od danes do jutri, živi iz roke v usta; kjer je bolje, tam mu domovina. V Trstu polnijo naši vrste nasprotnikov ki so čisto bolj zagrizli, nego pristni Lahki; pozgubljajo se v nemškem morju, poizgubljajo se v Ameriki. Ljudstvo je vsled bede izgubilo zaupa- nje samo v sebi, v svojo lastno prošlost, svojo žil- nost, moč in samobitnost. To je najhujša rana, od tod socialni demokratje po naših vaseh in trgih. „Živio!“ Slava? — Kaj Slovinci — Slovani — kaj? Prvo je, da sem sit; lačen ne morem kričati“. Ali ne govore prav? — Revna domovina, če boš hranila lačne že- ledce s praznim navdušenjem!

Toda narod ve, posebno ob cestah so ljudje oli- kani in ni jim neznan, da je druged pe svetu bolje, da bi lahko bilo tudi v nas drugače, ko bi se kdo ozrl v to siromašno pokrajino; narod čita, čita rad, čita mnogo, čita vse, kar dobiva. Ne zadoščča več Mohorjeva družba, želi si krepkeje hrane; in to mu ponuja, ker ni družega, „Delavec“, to mu ponuja „Svoboda“. Neukrotljiva strast po čitanju je ena njiva, kjer raste socialnim demokratom prihodnjest med našim ljudstvom. Ljudje jim pravijo „samokrati“ in ti „samekrati“ se hvalijo (glej: Socialpolitische Flug- schriften 2. Desorganisation. Von Verus, Wien.) kakor gospodarji politične situacije, ako jim vlada dovoli splošno in tajno, direktno volilno pravico . . .

Resnično! Od nekod mora priti rešitev. „Ka- menja imamo dovolj; kruha nam dajte“, završujem z g. Zelenom; naši socijologi, in narodni ekonomski naj se pa izveljajo opreti na notranjskih Kraševcev raz- mere, naj stavijo na kompetetnih mestih svoje modre nasvete; in ako spoznajo, da je ta-le dopis le za pi- čico prečrn, naj odgovore po vesti in resnici. Dixi!

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 13. marca 1895.

Nekoliko pojasnila. Časi se spreminjajo in zajimi se je jela menda spreminjati tudi „Triester Zeitung“. Kdo bi bil pričakoval kaj takega od spoštovane tovarišice tržaške? Časi so se spre- minjali, vlade so prihajale in odhajale, stranke so se bejevale in vsepeh je bil sedaj tu, sedaj tam; le jedna jedna točka je bila trdna in nepremična v tem valovenju: „Triester Zeitung“ z njenim pre- pričanjem, da Slovinci in Hrvatje so le za te tu v Primorju, da plačujejo davke, da molče in delajo

tako, kakor hočejo oni, ki so slučajno na vladi. In ker so oni, ki so bili na vladi, vestno hranili v inventarju italijansko navladje v pokrajini pri- morski, je smatrala tudi „Triester Zeitung“ kakor umevne samo ob sebi, da so Slovinci in Hrvatje morajo poslušno in brez prigovora pekoriti vsemu, kakor žele — Lahki.

Ob takih nazorih, sugeriranih od izvestne strani nemški tovarišici, ni moglo biti drugače, nego da se je „Triesterica“ ob vsakem važnem političkem dogodku ali spremembi menila za me- nenje vseh petih delov sveta, izvzemši jedine Slo- vence in Hrvatje, živeče v isti pokrajini žnjo vred. Za nje je bilo kakor pribito, da Slovinci in Hr- vatje nimajo besede v kapitolu; in če so bili le ti vendar toli drzni, da se se oglašali svojimi željami in svojim menenjem, kaznovala jih je „Triester Zeitung“ vsikdar s penosnim preziranjem.

Ta lepa stara tradicija v uredništvu „Trie- sterica“ je dobila včeraj malo razpoko. Malo sicer, ali vendar! In zadovoljni bodimo. Sleherni začetek je težak; človek ne sme zahtevati preveč hkrati.

Da, včeraj se je zgodilo, da je povedala „Triester Zeitung“, kako sodijo Jugoslovani o mi- nisterstvu Thunovem! Malo je povedala, le borih pet vrstic in jeden del besede čez, a že to malo se je tako izberno posrečilo nemškemu listu tr- žaškemu, da nas sili do malega pojasnila.

„Triester Zeitung“ pripoveduje, da je skupina Jugoslovanov (menda v državnem zboru) ozlovljena, ker se ni jemala ozira nanjo o sestavljenju mi- nisterstva.

To je res, ali ni dovolj jasno povedano. To bi se moglo tolmačiti tako, kakor da je skupina Jugoslovanov sestavljena iz samih ministerskih kandidatov, ki so ozlovoljeni sedaj, ker se ni ustreglo njihovi ambiciji, ali osebni koristi. V slo- venskih listih se je te dni res pojavljala neka nezadovoljuosot, ali to le v bojazni (katere nam gotovo ne sme nikde šteti v zlo), da bi oni razlogi, ki so provzročili, da se se Jugoslovani popolnoma prezrli o sestavi ministerstva, mogli delovati na to, da bede novo ministerstvo prezirale tudi naše opravičene zahteve, da se ohrani tisti nesrečni sistem, ki jednostavno nas Hrvatov in Slovincov niti ni — poznal. Le v tej bojazni je bil izvor pojavom ozlo- voljenja našega — v opomin in svarilo našim za- veznikom! Ako se pokaže, da naša bojazen ni bila opravičena, potem nam je vsejedno, naj bo mi- nister Peter ali Pavel. Toliko v pojasnilo, da ne bude krive sodbe.

K položaju včeraj je imel izvrševalni odbor desnice zopet posvetovanje, ki je trajalo par ur. Poel. Jaworaki je poredal o svejem pogovoru, ki ga je imel (takoj po prvem posvetovanju tega odbora) z ministerskim predsednikom grofom Thunom. Členi odbora so vzeli zadovoljstvom nu- znanje to poročilo Jaworskega. Podrobnosti včeraj- njegega razgovora niso znane, ker se se členi za- vezali častno besedo, da bodo varevali tajnost. Le toliko javljajo listi, da je desnica sklenila kan- didirati dosedanjega podpredsednika dra. Fuchsa za mesto predsednika zbornice poslancev in da je dr. Fuchs tudi vsprejel kandidataro. „Mattini“ brzojavljajo tudi, da desnica za sedaj ne bude skušala uveljaviti zahtev svojih skupin, ampak prva skrb da bude obrnena v to, da se v parla- mentu prične zopet parlamentarno delovanje.

To treba zabeležiti. Kaj takega se ne do- gaja vsaki dan. Zato treba zabeležiti. To treba zabeležiti tem točneje, ker je došlo od nasprotne strani, in to o priliki, ko se je hotelo dokazati ravno nasprotne od tega, kar se je — priznalo. Stari nasprotnici Slovanov, zagovornici vsake kri- vice, neumorni setrudnici na vsakem zlu, ki tare in je trle to državo avstrijsko, netičitijci vseh na- dni borb in prepriev, te odprte rane v naši mo- narhiji — glasoviti dunajski „Neue Freie Presse“ se je primerilo nekaj takega te dni.

Ko se je ujedala radi vstopa dra. Bära- reitherja v ministerstvo Thunovo, ko je vihtela svojo židovsko metlo nad liberalnim veleposestvom — očitaje mu, da je porušilo nemške vzajemnost in da je prelomilo prisego zvestobe, storjeno dru- gim nemškim skupinam, ko je dokazovala, da Nemci ne morejo odnehati od najostreje opozicije, marveč morajo pobijati vsake vlade in se ne smejo spa- štati v paktiranja z nobeno stranko, dokler ne dobe jamstva; da se spelni vse, kar zahtevajo

Nemci, da se vzakoni nemško nadvladje v državi avstrijski, kar bi bilo jedne in isto z uzakonjenjem krivice in kršenjem ustave — ko je torej glasoviti židovski list ropotal tako, grozil in klical iz nebes- deli maščevanje radi nečuvnih krivic, ki se baje dogajajo Nemcem, usle so mu besede: „V novem ministerstvu pride pač najlože v nevarnost, da bude kompromitovana njegova zvestoba do lastne stranke, oni minister, ki je prišel iz nemškega ve- leposestva. Ako so Čehi, Poljaki in klerikalci pos- lali svoje može v ministerstvo, pa smejo pri- čakovati, da bodo vplivali na vlado v svojem zmišlu, kajti za njimi stoji večina“ In niše doli: Nemci so v manjšini, napadani od vseh strani!

Tu imamo torej črno na belem, zapisano v nesprotnem listu: da za nastopneki Slovanov stoji večina! Lapidarnejše pač ni možno obsoditi zahteve Nemcev po hegemoniji v tej državi, kakor se je to zgodilo v prvi zagovornici te zahteve. Nehoté je napravila „N. F. Presse“ debelo črto preko vseh računov in „dokazov“ svojih, na katere opira za- htevo Nemcev, da se jim mora prepustiti uloga Herrvolks, a Slovani da se morajo resignirano zadovoljiti z ulogo helotov!

Tu stoji črno na belem v „Neue Freie Presse“ in to treba zabeležiti tudi tu, da Nemci se v manjšini v državi, da torej etnografski odnošaji govore proti njihovega nadvladju. In ker se od- nošajem v lepem soglasju pridružujejo tudi — državni osnovni zakoni, kaj ostaja Nemcem v sporo njihovi zahtevi po hegemoniji? Nič, pa v nič! Morda njihova večja vrednost? S čem je dokazana ta večja vrednost? Z ničemer! Kajti vrednosti naroda ni smeti sediti po dejstvu, da-li je za ne- koliko desetletij bolj ali manj htel po poti kul- ture, ker je to zavisno v prvi vrsti od raznih dogodkov v raznih dobah, katerih ni provzročil in ni mogel preprečiti dotični narod, ki je bil neljubo zadet po istih; ampak za vrednosti narodov je odločilno vprašanje: ali je narod pri- stopen kulturi in ali ima zajedno v sebi tudi ple- meniti nagon, da bi se usretil med druge kulturne narode?!

Na to vprašanje smo že odgovorili Slovani svojim fenomenalnim napredkom v zadajh deset- letjih, svojimi znanstveniki in učenjaki, svojimi umetniki in misleci, svojo knjigo in svojo borbo, pričajočo o krepki samozavesti slovskega rodu.

O naši „manji vrednosti“ naj nam ne go- vore. O tej more govoriti le kakov pijani Wolf in Schönener, pijani domišljivosti, ehloštosti in bru- talne gospodstvaželjivosti, nedostojne sedanje dobe svobodoljubja. Ako je torej odpal ta argument ali ko nam je priznala „Neue Freie Presse“ sama — torej klasična priča — da tudi narodnostni odnošaji govore proti nemškemu nadvladju, potem smo dobili mi Slovani toliko v faktičnih odnošajih, kolikor v tem nem. priznanju, najsijajnejše zadoščuje ter spričevalo, da smo v popolnem pravu in da bijemo najplemenitejši boj — boj za jednakost in jednakopravnost v državi avstrijski!!

Gori navedeno, uprav dragoceno pripoznanje v „Neue Freie Presse“ je trebale zabeležiti.

Položaj na Češkem. Včeraj se je mudil v Pragi gosp. ministerski predsednik grof Thun. Popoldne je povabil na posvetovanje župana pra- žkega, dr. Podlipnega.

Baje dobro poučeni politični krogi hote ve- deti, da se ne izpolni selja Nemcev, ki se zahtevali za vsako ceno, da mora odstopiti sedanji name- stnik češki, grof Condenhove. Stallišče poslednjega da je utrjene zopet.

Oblaki se zbirajo na obzorju skrajnega Vzteka in na zapadu v Ameriki. Na Vzroku je nevarnost, da pride do vojnega spora med Rusko in Japonsko ozir. Angleško radi Kitaja; na zapadu pa med Španjsko in Združenimi državami severo- ameriškimi radi nesrečnega otoka Kube.

Pevod prvi nevarnosti je nastopni: Rusija zahteva od Kitaja, da ji poslednji da v najem pristanišči Porth-Arthur in Talie-Van in da jej dovoli sezidati železnico do Porth-Artura. Da si je že minul rek, ki ga je stavila Rusija, vendar še ni debila odgovora od Kitaja, ker protestuje Japan, nahajskan od Angležev. Položaj je tako napet, da sleherni trenetek lahko pride vest o začetku krva- vega plesa.

Vareki spora med Španjko in Združenimi državami radi Kube so že stari in španjski vladni brogi trde trdovratno, da ustanek na Kubi bi bil potihnil že davno, ako bi ga ne netili oficijelni krogi zjedinjenih držav, ki v smislu devize: Amerika Amerikanom! delajo na to, da bi otok Kuba strgali iz gospodstva španjkega.

Različne vesti.

Želja cesarjeva. Uradna „Winer Abendpost“ piše, da je želja Njegovega Veličanstva ta, da bi se Njegov jubilej ne proslavljala hrupnimi slavnostmi, ampak čini ljubezni do svojega bližnjega.

Stanje nadvojvodinje cesaričine udove Štefanije se je zboljšalo toliko, da se ne bodo več izdajala poročila.

Doneski za moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu. Dražestna gosp.ica Tina Grebenčeva je darovala 72 stot. Gosp. predsednik bralnega društva „Narodni dom“ na Gorjanskem je nabral v Komnu 90 stot. in 120 stot. na Gorjanskem. Dve dekletki in mladenič iz Sv. Križa ob morju, opravljeni v stari narodni noši, so nabrali v krčmi konzumnega in posojilnega društva v Sv. Križu 4 krome 10 stot. Živelci rodoljubni darovalci in nabiralci!

Tržaški župan ali tržaški — škof. Pod tem naslovom prinosa „Slovenec“ notico o dejstvu, označenem že v našem listu, da je na zavod Revoletta „pri loven“ došel duhovnik iz Italije. „Slovenec“ opazi: „Namen je očiten, ki je pa izražen tudi v tem činu, da se dotična duhovnika nista šla predstaviti najprej, kakor se to spodobi duhovniku, tržaškemu duhovnemu vladiki, marveč naravnost laškemu županu. Ta stvar je jako značilna za duhovniške razmere v Trstu, kjer bi hoteli menda priti radi tako daleč, da bi župan in njegovi ljudje nadomestovali škofa. Čudno je res v Trstu. Pa oni strani se čuje, da ni duhovnikov, pa drugi pa se jih odrija — namreč slovenske — in se jih nadomešča s tuji od zunaj te države! Ali nima nobene veljave beseda onega, ki bi moral imeti v takih rečeh prvo besedo?“

„Edinost“ je že označila ta dogodek in je navela vse razloge, ki dokazujejo nepobitno, da je imenovanje duhovnika, nevedčega slovenskega jezika, na rečni zavod naravnost v nasprotju z določili ustanove. No, danes moremo privedati še jeden pomislek. To bi bil oni na verski zaklad. Ako bode nameščali tuje in ako se ti tuji vzdrže nekoliko časa na svojih mestih, moral jim bode verski zaklad dovoljevati tudi pokojnine. Te pa vendar ne gre, da bi bil verski zaklad v Avstriji pašnik, na katerega bi smel zahajati, kdor bi hotel, ali kogar si šeli društvo — progresso.

Prekleti zarod, ali „Razza maledeta“ so naši bratje Dalmatinci. Bil mi je prilike, da sem mogel govoriti z možem, ki na Lloydovih parnikih pogosto potuje v dalnje kraje. Na teh parnikih služijo kakor pomorščaki po ogromni večini — ako ne sami — Dalmatinci! Drugo služabništvo je pa sestavljeno večinoma iz primorskih lahonov. Dalmatinci gevere mej saboj vedno hrvatski (tako se godi i v Trstu), kar grozno bô le takozvane „kamarije“! Mojemu pripovedovalcu je bila prilika, da je daroval, to in ono, kar je storil le svojim bratom Dalmatincem, a lahone je to jezilo tako, da se niso sramovali reči mojemu poročevalcu: „Per come la ge da a quella maledetta razza!“ (Čemu dajate tistemu prokletemu narodu!), Pripomniti pa treba, da iz očij v oči Dalmatincem delajo lepe in dobre, kakor že običuje tako tisto italijansko — moštvo! Torej, celó na širokem morju nas izživljaje in zaničujejo, a na zadnje smo vajdar le mi oni, ki ščuvajo!! Parobrod.

Kje je izvor kamenitega orožja? Naši lahoni so nam predbacivali, kar je potrdil tudi „velealavni“ Horteš, da je namreč kamen slovensko narodno orožje! Vsa taka predbacivanje so se naučala na nekatero dogodke ob času lanskim sleparakih volitev. Mi pa vemo in smo tudi povedali že mnogokrat: kje da je kamen „narodno orožje“! Ker se tako narodno orožje bašte da rabi daleč tam doli v lašni Siciliji, kakor se je tam rabilo i pred lanskimi volitvami in se, kakor vse kaže, bode

rabilo i v bodoče, pozivljamo naše lahone-obrokovalce, naj nam dokažejo: da je Sicilija slovenska, ker potem se le bomo morali verjeti, da je kamen res naše narodno orožje! Ali pa naj potrdijo italijanstvo iste, kar bode znčilo da je kamen — italijansko orožje! Kamenovič

Pevke in pevci „Slovenskega pevskega društva“ se opozarjajo, da so pevske vaje vsaki dan do dneva koncerta, ki bode dne 20. t. m.

Tržaško podporno in bralno društvo razpošilja svoje poročilo o delovanju v letu 1897. Iz istega posnemamo:

V tem letu je društvo napredovalo vsestransko ter se krepko razvivalo toliko materialno kolikor v drugih obzirih. Društvo je imelo v tem letu 7789 gl. 98 nč. dohodkov in 7182 gl. 55 nč. skupnih stroškov; torej preostaja 607 gl. 43 nč., katera svota se je priračunila k društvenemu premoženju. Isto je znašalo koncem decembra 1897 lepo svotico 5553 gl. 22 nč. Ob zvršetku leta 1897 je imelo društvo jednega ustanovnika, 6 častnih, 9 podpornih in 878 izrednih in rednih členov. Belnikov je bilo 318; podpore pa se je izplačalo 4180 gl. 31 nč. V bolnici se je zdravilo 28 oseb; samo zdravila pa je prejelo 389 členov. Neizprosna smrt je pobrala 4 izredne člene.

Tajnikovo poročilo zaključuje besedami: Vsak posameznik naj nabira nove člene, naj po svoji moči skrbi za razvoj društva, kajti

„Ne samo, kar veleva mu stan,
Kar more, to mož je storiti dolžan!“

Ako se bomo ravnali po besedah proslavljenega pesnika, potem bomo napredovali gotovo od dne do dne. Minejo naj oni pogubonosni prepiri, ki ustvarjajo neslogo v hiši in zasije nam zlata zvezda slovenske vzajemnosti. V to pomoz! Bog!

To društvo bode imelo dne 20. t. m. svoj občni zbor nastopnim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Prečitanje društvene kronike minulega leta. 3. Prečitanje računov za leto 1897. 4. Prečitanje izjave pregledovalnega odbora. 5. Prečitanje novih društvenih pravil. 6. Posamični predlogi in interpelacije. 7. Volitev predsednika, 2 podpredsednikov, 2 tajnikov, 2 knjigovodij, blagajnika, ekonoma, 12 odbornikov, 6 odbornic, 6 namestnikov, 4 namestnic, 3 pregledovalcev računov in 5 členov mirovne sodnije.

Predlogi morajo biti naznanjeni društvenemu vodstvu vsaj 3 dni pred občnim zborom.

Škandal narašča. „Il Piccolo“, ki je, kakor očividno oficijelno glasilo poznanih vladnih duhovnikov, dobro obveščen o vsem, kar prihaja v škofijsko palačo, javlja danes, da je 80 (???) italijanskih duhovnikov izročilo škofu spomenico, v kateri protestujejo proti poslovanjenju tržaških cerkvâ. Radi nedostatkosti prostora se ne moremo danes obširneje baviti s tem — š andalom. Prihodnjč!

Zavarevalnica za govejo živino v Sezani vabi na I. občni zbor, ki bo dne 13. marca ob 3. uri pop. v Mahorčičevi gostilni. Dnevni red: 1. Prečitanje pravil. 2. Oglašanje udov. 3. Volitev načelstva, nadzorstva in oglednikov. 4. Razni predlogi.

„Edinost“ pred deželnim sodiščem. Kakor smo že javili na kratko, vršila se je večeraj razprava o našem prigovoru proti zaplembi 22. štey. našega lista, izdane za nedeljo dne 20. februarja t. l. radi članka: „O razmerah v Istri“.

Državno pravdnštvo je predlagalo, da se zaplemba potrdi, ker da je storjen z navedenim člankom pregrešek po §. 300 kaz. zak. (ščuvanje proti oblasti) s tem, da se vlada krivi, da je pristranska na korist Italijanom, da je edino in izključno ona samo kriva žalostnih razmer na Primorskem ter da noče ničesar storiti, da bi zmagaala pravica in da bi bilo konec nemoralnostnim krivicam in nasilstvom.

Deželno sodišče je potrdilo zaplembo iz predlaganih razlogov ter se je na razpravi prečital dotični sklep.

Zadobivši besedo gosp. odv. dr. Gustav Gregorin izvajal je proti temu sklepu blizu to-le: Ako me je kaka zaplemba katerega si bodi lista presenetila in, ako je nisem mogel umeti, izjaviti moram, da se je presenetila zaplemba, radi katere razpravljamo danes tukaj, ker ne moram razumeti, kako se je moglo zapleniti tak članek, o katerem se pač ne more trditi, da mu je namen ščuvati proti oblasti. Ta zaplemba zdi se mi neopravičena v določbah zakona, zdi se mi

nekonsekventna in neliberalna, in zdi se mi tudi neoportunna. — Kar se dostaje neopravičenosti zaplembe oziroma na zakon, ne morem namreč pojmiti, kako je moglo najti državno pravdnštvo v vprašavni notici znak pregreška po §. 300 kaz. zak. Tendence vse novice vendar ne gre na to, da bi se hujskalo proti državni oblasti, nego je soperjena v prvi vstvi proti državi nevarnemu stremljenju italijanske stranke na Primorskem ter ima edino le namen, da opozarja vlado na nevarnost, ki nastaja za državo s tem, da se vlada vede preveč prizanesljivo proti takemu stremljenju.

Zaplenjena notica konstatuje žalostne politične razmere in žalostni politični položaj Slovanov na Primorskem, konstatuje nemoralnosti, krivice in nasilstva, ki se godé na Primorskem na škodo Slovanov, pravi, da se imajo Italijani zahvaliti le vnebovpjajši prizanesljivosti vladnih organov in podpori vlade, da imajo večino v deželnem zboru istrskem. Ako pravi nadalje ista notica, da je takih razmer, kakoršnje ne vladajo v nobeni drugi kronovini, kriva in izključno kriva vlada, ni hotela s tem nikakor reči, da vlada soglašá s krivičnim postopanjem italijanske stranke, nego le, da je takšno krivično postopanje mogoče le vsled tega, ker vlada ne pokazuje zadosti energije proti preširni stranki italijanski!

To pač ni nikakoršno ščuvanje proti vladni avtoriteti kakor taki, nego le kritika prizanesljivosti vladine, kakor si je ne moremo milejšje misliti o žalostnih razmerah na Primorskem.

Opozarjam tukaj na izrek neke visoke osebe, storjen nedavno uredniku „Pensiero Slavo“, da vlada nima ničesar proti temu, ako se napada njo in njene organe radi njih postopanja, samo da se s tem ne napada državna misel kakor taka. Zaplenjena notica pa ni nikakor imela in nima tedence napadati državno misel kakor tako, nego ravno nasprotno ima namen v interesu državne misli opozarjati vlado na državi nevarna stremljenja na Primorskem ter jo vsodbujati, da bi z večo energijo nastopala proti takemu stremljenju.

Čuditi se moram torej, kako je moglo najti državno pravdnštvo v tej notici znak pregreška po § 300 kaz. zak., kako je moglo najti v tej notici ščuvanje proti državni oblasti.

Ali ne le neopravičena v določbah zakona, nego tudi nekonsekventna in neliberalna zdi se mi ta zaplemba.

Opozarjam namreč g. državnega pravduika in sodni dvor na to, da je prinesla „Edinost“ isti dan, ko je bila zaplenjena notica o razmerah v Istri, in sicer v zjutranjem izdanju, prevod članka iz dunajske „Reichswehr“, uaslevljen „Avstrijska zahteva“.

V tem članku se predbaciva vladi istotako prizanesljivo postopanje proti Italijanom in proti stremljenju istih. Citirati hočem iz daljšega članka le nekaj odstavkov, iz katerih se razvidi, da „Reichswehr“, oziroma „Edinost“ istega dne ne napadati vlade nič manj, nego zaplenjena notica. Med drugim se nahajajo v članku „Avstrijska zahteva“ ti le odstavki: „Že to malo sej, ki jih je imel deželni zbor tržaški, pričajo, da se držé zahtev, v katere Avstrija ne more in ne sme privoliti“. . . . „Ne, nočemo se sklicevati na to, ampak opaziti hčemo samo, da se italijanska večina ni zbala niti brutalnega čina nasilstva“ in slednjič: „Pričakovalo se je v tukajšnjih patrijotičnih krogih z vso pravico, da dunajska vlada položi na srce gospodom Italijanom v Pulju, da se nahajajo še v Avstriji in da na označeno nasilstvo odgovori vsaj z razpuščenjem deželnega zbora. Gosp. ministerski predsednik ima menda važnejih opravil, da bi se mogel brigati za Slovane v Primorski. Avstrija pa ne sme dopustiti, da bi obnemogli le ti. Avstrijska zahteva je to, ako zahtevamo, da se stotisoči cesarju in državi zvestih prebivalcev ne izročajo brez vsake brambe stranki, katere stremljenja so le predobro znana. Ta stranka hoče nivelirati Primorsko z italijanskim ravnalom, ker meni, da dežela tako čim prej dozori za gotove svrhe.“

Iz ravno kar prečitanih stavkov nekonzfisciranega članka „Reichswehr“, katerega je prinesla tudi „Edinost“ isti dan v zjutranjem izdanju, razvidi se lahko, da ni v tem članku povedanega nič manj, nego v zaplenjeni notici ter da se na isti način predbaciva vladi, da postopa premalo energično ne le zoper Italijane, ampak tudi proti državi

nevarnim stremljenjem italijanske stranke. Ne morem torej pojmiti, kako se je mogla zapleniti vprašavna notica, ko vendar državno pravdnništvo na Dunaju in državno pravdnništvo v Trstu samem ni našlo potrebno, da zapleni sličan članek. Ali morda veljajo na Dunaju drugi zakoni, nego v Trstu ter se ni upal državni pravdnik konfiscirati prevod članka „Reichswehr-e“, kateri ni bil konfisciran na Dunaju. Opravičena je torej moja trditev, da je konfiskacija vprašavne notice nekonzekventna.

Da je ta zaplemba neliberalna, izvira že iz tega, kar sem navedel sedaj; še bolj pa iz tega, da je zaplenjena notica posneta iz „Slovenskega Naroda“, ki izhaja v Ljubljani, kjer državno pravdnništvo ni našlo nobenega povoda, da jo zapleni.

Ali tudi neoportunna zdi se mi vprašavna zaplemba, ako se pomisli, ponavljam to, da „Edinost“, ko je posnela iz „Slovenskega Naroda“ do tične notico, ni imela drugega namena, nego opozarjati vlado na nevarnost, ki preti državni misli od strani ekstremne italijanske stranke ter jo vspodbujati, da brani državi zvesti živelj slovenski na Primorskem. Neoportunna zdi se mi konfiskacija lista, ki se nikdar ni pregrešil zoper državno misel; v času, ko so se o priliki proslavljenja 50-letnice italijanskega statuta klanjali italijanskemu konzulu predsednik političnega društva „Progresso“, župan in deželni glavar tržaški in ko so državni poslanci tržaški poslali na predsednika zbornice italijanske brzojavko, v kateri so izrekli željo: „che felicemente si compiano alti destini d'Italia“. (tu je pretrgal predsednik govornika, ne dovolivši mu nadaljevati v tem tonu, na kar je sklenil poslednji svoj govor.) Završujem torej ter izjavljam ponovno, da se mi zdi vprašavna zaplemba prenačlena ter da je v tem slučaju na mestu francoski pregovor: „pas trop de zèle, messieurs“ ter prosim, da se ista dvigne ter obsodi erar v povračilo škode, provzročene po zaplembi. -- (Zvršetak pride.)

Rojstva in smrti v Trstu. V minulem tednu je bilo rojenih skupno 111 otrok in sicer 57 moških in 54 ženskih. Od teh je bilo nezakonskih 24. Umrlo je pa skupno 123 oseb od teh 64 moških in 59 ženskih, to je 38,9 na 1000 prebivalcev. Koncem leta 1897 je znašalo prebivalstvo Trsta in okolice (brez vojaštva) 164 491 duš.

Spomin na žaloigre zadnjih dnij. Včeraj popoldne je umrla v hudih bolečinah ona S. fia Neth, katero je vstrelil v Sežani neki Karol Roth, in ki je potem ustrelil samega sebe.

Semolič Franji, katero je vstrelil njen ljubi, ki je tudi vstrelil samega sebe, obrača se na boljše Osepi pa na desnem očesu.

Truplo mladeniča Frana Tonza, ki je utonil v nedeljo popoldne, se ni še našlo. Istotako niso še našli ladje, v kateri je bil on in njegovi trije rešeni prijatelji.

Samomor. Uzrok neznan. Že leta 1861 se je nastanil Ivan Puriš v Kjadinu kakor obdelovatelj posestev na račun. Bilo mu je sedaj 62 let. Včeraj ob 8. uri zjutraj ga je pustil njegov sin, poslovivši se od njega, sedečega na ognjišču. Zraven stanovanja Puriševega je vodnjak, globok 10 metrov. Mimo tega vodnjaka je prišel okolo 9 ure Anton Zlobec in je zapazil na tleh jedno čepico in lulo. Ker ni mogel pogoditi, čegave bi bile te reči ter se mu je dozdevalo to nekaj čudnega, je zaklical kmeta Antona Pregarca in Josipa Puriča. Slednji je spoznal takoj, da so to reči njegovega očeta, zbok česar se je prestrašil hudo. Začel je torej iskati in klicati očeta ali zastonj. Slutnja, da se je pripetila nesreča, se je potrdila kmalu, kajti niso še dolgo iskali železnim drogom v vodnjaku, ko so našli na težko stvar; potegnili so — in bilo je truplo nesrečnega Ivana. Ni treba opisovati utisa, ki ga je napravil ta prizor na navzočega sina in kasneje na družino pokojnika. Truplo je bilo potem odvedeno v kapelico pri Sv. Justu.

Pokojnik je imel sedem otrok in sicer 4 sine in 3 hčere. Bil je vedno vesel in priljubljen med sosedi. V domači hiši sta vladala mir in sreča. Neumljivo je torej, kaj je gnalo tega moža v smrt. Sodbi se, da se mu je zmešalo.

Stanje ruske carice. Ruska carica je bolna že dlje časa. Včerajšnja poročila javljajo, da je nje stanje zopet normalno. Spanje je povoljno. Temperatura znaša 36,7 in srčni udarci 75.

Kuga v Indiji. Iz Bombaya javlja se, da je umrlo tamkaj minoli teden za kugo 1283 ljudi.

Jako šibkih nog je bil 35letni Ivan Betič, ko je predvčeršnjem zvečer prišel iz neke krčme, kajti komaj je napravil par korakov, že je obležal na tleh. Redarja, došla mimo, sta ga dvignila in odvele na zdravniško postajo, ker je bil pobit na nosu in obrazu. Ker pa še vedno ni mogel peš, položili so ga v voz in odveli na njega stanovanje.

Tički, katere je poznati po perju. V četrtek popoldne je zapazil neki carinski uradnik, da sta se ukradla v jedno skladišče v svobodni luki dva nič dobrega obetajoča človeka. Počakal je malo in ker se ništa vrnila, je poslal za njima jednega stražarja. Le ta je zasabil tička med vrečami ter ju odvel takoj zebaj na policijo. Ta sta rekla, da sta se podala tje kaj, da bi počakala uro, ko treba početi delo. To sveda ni bilo res in morala sta, kakor vsi taki tički, v ulico Tigor.

Spomlad, ta željno pričakovani gost, trka že na vrata. I' o dolgem spanju vzbudi se v kratkem po livadah in vrtilih novo življenje. Sedaj je čas, ko se morata kmetovalec in cvetličar preskrbeti dobrimi in svežimi semeni. Za dobro letino je treba pred vsem dobrega semena. Upamo, da ugodimo svojim cen, čitateijem, ako jih opozorimo radi tega na svetovnoznano tvrdko, ki se peča s tem. Ta tvrdka, ki obstoji že od leta 1874 sem, se imenuje Edmund Mauthner, in razpošilja vedno najboljše vrste semen, zelenjave in cvetlic. Da bode prikladnejše slavnemu občinstvu, je prepustila večim trgovcem z jestvinami preprodajo onih njenih semen zelenjave in cvetlic, ki se odjemajo največ.

Najnovejše vesti.

Zagreb 12. Lakota v Slavoniji se širi vedno bolj. Žita ni več nikakega. Mnogo kmetov podrajo svoje hiše in prodajajo stavbeni les, da se reši lakote. Konstatovan je že jelen slučaj smrti vsled lakote.

Pariz 12. Priče majorja Esterhazyja, ki je pozval na drebaj podpolkovnika Picquarta, zna nega somišljenika Zole, so prijavile prvemu, da se poslednji nikakor noče biti, na kar je odgovoril Esterhazy, da je to posledica strahu in strahopetstva, ter je pristavil: „Jaz ga smatram vrednega samo biča in če uredim sam to stvar“.

FRAN WILHELMOV
odvajajoči čaj
od
FRANA WILHELM
lekarnarja v Neunkirchen
(Spodnje Avstrijsko).
dobiva se v vseh lekarnah po 1 gl. av.
velj. paket.

3 magacini oglja se prodajo, ker nedostaje vodstva. Več se izve pri „Edinosti“.

Hotel „Kozina“

v Kozini se da v najem pod dobrimi pogoji. Dotičnik, ki bi hotel prevzeti ta hōtel, mora biti več slovenskemu, italijanskemu in nemškemu jeziku vsaj v govoru. Natačneje se izve pri lastniku Jakobu Klemencu, trgovcu v Trstu, Via S. Antonio.

Tužnim srcem naznanjajo podpisani sorodnikom in prijateljem prežalostno vest, da je njihova predraga soproga oziroma mati, gospa

Antonija Kvas

rojena Lenček

danes zjutraj ob 8. uri v Gospodu zaspala.

Zemeljski ostanki predrage se prenesejo jutri v nedeljo dne 13. marca ob 4. uri pop. iz hiše žalosti, Piazza della Zonta št. 2, v cerkev novega sv. Antona. Trst, dne 12. marca 1898

Anton Kvas
soprog.

Anton Kvas
sin.

Sestri:

Alojzija poročena Junc — Terezija poročena Anžek.

Brat:

Alojz Lenček.

in družina Lenček.

ZALOGA POHIŠTVA

tvrdke

Alessandro Levi Minzi

TRST

Via Riborgo 21 in Piazza vecchia 2.

Zaloga pohištva in tapetarij vseh slogov lastnega izdelka. Bogato skladišče ogledal, vsakovrstnih slik, zimnic in pogrinjaj. Na zahtevanje ilustrovan cenik zastonjin franco. Naročeno blago se stavlja na parnik, ali na železniško postajo, ne da bi za to računil stroške

Spiritus sinapis compositus
ALGOFON

jedino sredstvo proti zobobolu, revmatič. glavobolu, migreni itd. Steklenica z navodilom stane le 20 nč. ter se dobiva jedino le v lekarni PRAXMARER (Ai due Mori) Piazza grande TRST. Paziti na ponarejanje

Natečaj.

Razpisano je mesto šolskega služabnika na slov. ljudski šoli družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu. Prošnje za to službo naj se pošiljajo na podpisano načelnništvo do 24. t. m.

Trst, dne 11. marca 1898.

Načelnništvo moške podružnice sv. Cirila in Metoda V TRSTU.

Ženini in cenjene družine,

ki rabijo trdno pohištvo in tapetarije, naj se zamudijo obiskati zalogo

Viljelma Dalla Torre
v ulici Cordaiuoli

(blizu trga S. Giovanni), kjer najdejo dobiček na vsem. Via Cordaiuoli 2. MOJE POHIŠTVO DONESE SREČO Via Cordaiuoli 2.

Slovenci in Slovenke!

spominjajte se
o vsaki priliki naše prekoristne družbe

sv. Cirila in Metoda

Svoji k svojim!

To Vam bodi geslo v gospo-
darskem življenju!

Svoji k svojim!

Slovenke! V ulici Stadla 20 je pekarija-prodajalnica, katera ima na prodaj vsako uro od 5. zjutraj do 10. večer sveži kruh po navadni ceni. Razprodajalcom, krušarjem, gostilničarjem in odjemalcem na debelo postreže se točno s odbitkom. Blago se donaja tudi na dom! Drži vsakovrstne meke za domače in fino pečivo, paštete, pristno-domače majo, kranjske klobase, ciper, marsala, malaga in tamarin-dovec na drobno in debelo. Sprejema v peko, kar kdo želi! Priporoča se osobito slovenskim materam za pogosto obiskovanje, udani **Jakob Perhac, lastnik.**

Na prodaj ali pa v najem je

hiša z vrtom in z raznimi polji v Materiji blizu herpelskega kolodvora. — Več se izvê pri urarju ulica Torrente, tabla številka 3. v Trstu.

THE MORSE MANUFACTURING COMPANY,
7, Red Lion Court, London, E.C.

30 Dinara

15 forinuta

...za ga gorje obaj
...cau jezinaruho

3 Bankina (Srpskim ili Avstrijskim) u preporučenom imenu. Ovo je dobra prilika za svakoga da dođe do vrlo jeftinog, dobrog i elegantnog sata koji nagrada isto daje od samog sata. Ove sate nema u slobodu jer svaki je sata radni koje mi za tri godine garantujemo i vraćamo sve novce, ako kupac nije zadovoljan. Ovak sate nemogu se nigde kupiti ispod 5 dukata, međutim mi ga prodajemo za 30 dinara ili 15 forinuta i plaćamo carinu i poštarinu za njega i šaljemo ga svakome besplatno. Ovak sate obradujemo u 2 veličine za muškarce i ženske a jedna je cena. Mi obradujemo u druge vrste satura, za 10 egra i šaljemo na zahtev svakome nam ilustrovan cenovnik.

!!! Nečuvano !!!

190 krasnih predmeta za samo gl. 1.90 nč.

- 1 krasno pozlačena ura z 3 letno garancijo,
- 1 fino bruseno toaletno zrcalo v togi,
- 1 krasni šep za smotke,
- 1 notni vazan v angleško pisano,
- 1 elegantna ovrtnica za gospode, igla iz zlata double s kamenom
- 1 garnitura gumb za zapornico,
- 1 ... za srajce,
- 1 zelo koristna pisalna garnitura,
- 1 fino dišečo toaletno milo,
- 1 elegantna verižica z lepim privescem.

72 jako dobrih pares v originalnem omotu,
50 pol dneva papirja za pisma,
50 linh zavitkov.

Teh 190 krasnih predmetov raspošilja za samo gl. 1.90 nč. ekspozitna hiša švicarskih ur na debelo J. Wanderer Krakovo, Stradom št. 1.
Kar ne ugaja, vzame se tekom 8 dni nazaj.
Ilustrovan cenik gratis in franco.

Mnogo se prihrani z porabo

Cukerina šte. 20

izdelek tovarne Heyden v Radebeulu pri Dresdi.

Cukerin se posebno poda za oslajenje kave, limonade, čaja, vina in drugih sličnih pijač, ter je veliko ceneje, ker jedna tablica za 1 novc zadostuje za osladiti 6 skledic kave. Še le 1/2 kg. navadnega finega sladkorja ima toliko slad obe, kakor 3 1/2 tablice cukarina.

Cukerin se nahaja v vseh boljših prodajalnicah jedilnega in kolonijalnega blaga v Trstu in v Istri

Varstveno znamk: 3881.

LINEMENT. CAPSICI COMP.
iz Richterjeve lekarne v Pragi,
priporočano **švicarsko, belodinsko bladoče mazilo**, deluje se po 40 nč. in 1 gl. po vseh lekarnah. Zahteva naj se to splošno priljubljeno domače sredstvo vedno le v originalnih steklenicah s varstveno znamko „švicarsko“ iz Richterjeve lekarne ter vzame previdnostno samo steklenice s to varstveno znamko kakor originalni izdelek.
Richterjeva lekarna pri zlatem tovu v Pragi.

Svoji k svojim!

Podpisani naznanjam, da sem odprl v Sežani z dnem 15 februarja 1898 zalogo in prodajo piva iz svoje pivarne v Laškem-trgu, ter oddal zastop g. Josipu Štolfa. Jamčim za točno in najboljšo postrežbo toliko od svoje kolikor od strani g. J. Štolfa. — Naslanjaje na geslo „Svoji k svojim“ nadejam se, da bode slavno občinstvo podpiralo domačo industrijo ter nas počastilo z mnogobrojnimi naročili.

Udani S. Kuvec.

Išče se cvetličar,

kateri bi dopošiljal neki veliki avstrijski tvrdki od meseca aprila do zvršetka avgusta **plučinike** (Mimphras) same barve roza in tudi specialitete drugih cvetlic. Ponudbe pod „W. K. 1083“ na Rudolfa Mosse, Dunaj.

Pravi trpotčev sok je jedino est, kateri se pripravlja v lekarni k Zrinjskemu, H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Trpotčev sok neprerušno deluje pri vseh prehlanjajih sopsnih organov, ter je najbolje sredstvo za prsi katar, kašelj, prsobol, hripavost in vratnobil. Tudi zastarani kašelj se s tem zdravilom v najkrajšem času da odpraviti; bolniki dobijo tek za jelo, lahko spijo in na ta način hitro okrevaljo. — Izmed mnogih zahval spominjam tukaj samo ono:

„Velecenjeni gospod lekarnik!

Pošljite mi še tri steklenice Vašega izvrstno delujočega trpotčevega soka; potrebujem jih za moje poznance. Jaz sem od dveh steklenic od nesnosnega kašlja popolnoma ozdravel. Hvala Vam. Priporočil bodem ta zdravilni sok vsem prsobolnim. S spoštovanjem — Rudolf Ausim. Na Dunaju, 20 marca 1897.“

Pazi naj se toraj, da je na vsaki steklenici varstvena znamka t. j. slika bana Nikole Zrinjskega, kajti samo je oni pravi trpotčev sok, kateri to varstveno znamko nosi. — Cena 3 steklenic s točnim opisom je 75 nč. — Razpošilja se vsaki dan poštom na vsa mesta in sicer proti predplačilu (priračunsvši 20 nč. za zametek) ali pa po poštnem povzetju. — Ceniki raznovrstnih domačih prekusanih zdravil razpošiljajo se na zahtevo zastop in poštnine prosto. Lekarna k Zrinjskemu, H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjskega trg št. 20.

Mauthner's Samen.

Aussaatzeit: Ende Februar und März.
Seitweite: 10 cm. Abstand der Reihen. 10 cm. in der Reihe.
Bodenbeschaffenheit: Tüpflocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

Komisjske zaloge Mauthnerjevih slovečih

semen za zelenjad in cvetlice

v zaprtih, oblastveno čuvanih paketih z letnico „1898“ se sodno upisano **VARSTVENO ZNAMKO „MEDVED“**, nahajajo se skoro pri vseh večjih avstrijskih kupcih z mešanim blagom.

V vsakem kraju poverjena je komisjska prodaja 80 vrst semen za zelenjad in cvetlice samo jedni tvrdki. **Sveža, pristna semena od tvrdke EDMUND MAUTHNER** (Budapest, Andrassystrasse 23) smatrati se imajo le one, kjer so originalni paketi zaprti in kakor kaže, zraven stoječa ilustracija previdjeni se sliki medveda in imenom **Mauthner**.

Sevari se pred ponarjanji.

Vse stroje za poljedelstvo in vinogradstvo

CENE Z NOVA ZNIŽANE.

Stikalnice za grozdje, diferencijalna sestava. Ta sestava stikalnic ima največo pritiskujočo moč izmed vseh drugih, kakoršnihkoli stikalnic.

Stikalnice za masline, hidravličke stikalnice, brizgaljke proti peronosperi, Vermorelove sestave.

Te moje brizgaljke so znane kakor najboljše ter najceneje; avtomatične brizgaljke, tlačilnice s pripravo za tlačiti jagode, stikalnice za seno, trjere i. t. d. v najboljšem proizvedu.

Ig. Heller, Dunaj
//, Praterstrasse 49.

Cenike in spričevala zastopj!
Iščem zastopnikov! — Čuvati se je ponarjanj!

Tiskarna Gutenberg
filijalka ces. kralj. univerzitetne tiskarne „Styri-“
13 Sackstrasse — GRADEC — Sackstrasse 13
TOVARNA ZA OBRTNE IN CONTO-KNJIGE
zistem „Patent Workmann Chicago“
Raztrirni zavod — Knjigovezstvo.

prilagočuje se za prijazne naročbe se zadržilom primernih cen in točne postrežbe.

Izdelovanje vsakovrstnih tiskovin kakor: čenikov, roketvorov v vsakem obsežu, brošur, plakatov cenikov, računov, memorandov, okrožnic, papirja za liste in zavitek z nepsom naslovnih listkov jedilnih list, pavabil itd. itd. — Bogata zaloga glavni, Conto-Corrent-knjig, Saldi-Conti, Fature Debitoren, Creditoren, Cassa-knjig, Strazza, Memoriali, Journalov Prima-note, odpravnih, menjilnih časo-zapadlih in knjig za kopiranje, kakor tudi vseh pomoznih knjig, potem raztrirnega (črtanega) papirja, Conto-Corrent, avilenege papirja za kopiranje, listov iz kavčeka za kopiranje skledic iz oinka za kopiranje itd.

Za naročbe in nadaljnja pojasnila obrniti se je do glavnega zastopnika
Trst, Via delle Acque 5 — ARNOLDO COEN — Trst, Via delle Acque 5